

УДК 373.31

[https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-1\(53\)-843-854](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-1(53)-843-854)

Дубовик Світлана Григоріївна кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової освіти Факультету педагогічної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, <https://orcid.org/0000-0002-8564-0693>

Тарасюк Вікторія Ігорівна студентка Факультету педагогічної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, <https://orcid.org/0009-0001-9789-5634>

РОЗВИТОК МОВНО-КОМУНІКАТИВНИХ УМІНЬ УЧНІВ 4 КЛАСУ ЗАСОБАМИ ЦИФРОВИХ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ

Анотація. У статті розкрито теоретичні та методичні засади розвитку мовно-комунікативних умінь учнів 4 класу засобами цифрових освітніх ресурсів. Проаналізовано психолого-педагогічні особливості формування комунікативної компетентності дітей молодшого шкільного віку, розвитку в них умінь висловлюватися і спілкуватися у різних типах, стилях і формах мовлення. Описано сучасні тенденції оновлення змісту навчання української мови у напрямі формування мовно-комунікативних умінь учнів початкових класів. Охарактеризовано лінгводидактичні засади формування мовно-комунікативної компетентності здобувачів початкової мовної освіти. Розглянуто питання щодо принципів добору мовного і мовленнєвого матеріалу до змісту уроків української мови в початковій школі. Визначено роль цифрового освітнього середовища у стимулюванні мовленнєвої активності учнів, їхнього мислення та комунікативної взаємодії. Описано можливості сучасних інтерактивних платформ, мультимедійних ресурсів, електронних підручників, онлайн завдань і цифрових інструментів для формування вмінь і навичок із усного і писемного мовлення, збагачення словникового запасу, розвитку мовного чуття, уміння створювати зв'язні висловлювання. Обґрунтовано важливість системного впровадження цифрових технологій у систему початкової мовної освіти та їхнього впливу на якість навчання української мови і мовленнєвого розвитку учнів. Запропоновано науково-практичні підходи до організації освітнього процесу на уроках української мови із застосуванням комунікативних завдань мовного і мовленнєвого спрямування і навчально-мовленнєвих ситуацій. Розроблено комплекс мовно-комунікативних вправ, що сприяють підвищенню рівня сформованості комунікативної компетентності учнів 4 класу. Подано методичні рекомендації для вчителів початкових класів із питань мовно-комунікативного розвитку здобувачів початкової освіти. Зроблено висновок про

значний потенціал цифрових ресурсів у формуванні мовно-комунікативних умінь учнів та визначено перспективи подальших досліджень у цьому напрямі.

Ключові слова: комунікативна компетентність, мовно-комунікативні вміння, розвиток мовно-комунікативних умінь, цифрові освітні ресурси, цифрові інструменти, мовно-комунікативні вправи і завдання.

Dubovyk Svitlana Hryhoriivna Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Primary Education, Faculty of Pedagogical Education, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, <https://orcid.org/0000-0002-8564-0693>

Tarasiuk Viktoriia Ihorivna student of the Faculty of Pedagogical Education, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University, <https://orcid.org/0009-0001-9789-5634>

DEVELOPMENT OF LANGUAGE AND COMMUNICATION SKILLS OF 4TH GRADE STUDENTS USING DIGITAL EDUCATIONAL RESOURCES

Abstract. The article reveals the theoretical and methodological foundations of developing language and communication skills of 4th-grade students through digital educational resources. The psychological and pedagogical features of forming communicative competence in primary school children, as well as the development of their ability to express themselves and communicate in various types, styles, and forms of speech, are analyzed. Modern trends in updating the content of Ukrainian language instruction aimed at developing language and communication skills of primary school students are described. The linguodidactic principles of forming language and communicative competence in learners of primary language education are characterized. The issues related to the principles of selecting linguistic and speech material for Ukrainian language lessons in primary school are examined. The role of the digital educational environment in stimulating students' speech activity, thinking, and communicative interaction is defined. The article outlines the potential of modern interactive platforms, multimedia resources, electronic textbooks, online exercises, and digital tools for developing oral and written communication skills, enriching vocabulary, fostering linguistic awareness, and improving the ability to create coherent utterances. The importance of systematically integrating digital technologies into the system of primary language education and their impact on the quality of Ukrainian language instruction and students' speech development is substantiated. Scientific and practical approaches to organizing the educational process during Ukrainian language lessons with the use of communicative language and speech tasks, as well as instructional speech situations, are proposed. A set of language and communication exercises aimed at improving the level of communicative competence among 4th-grade students has been developed. Methodological recommendations for primary school

teachers regarding the language and communicative development of learners are provided. The article concludes with an emphasis on the significant potential of digital resources in forming students' language and communication skills and outlines prospects for further research in this area.

Keywords: communicative competence, language and communication skills, development of language and communication skills, digital educational resources, digital tools, language and communication exercises and tasks.

Постановка проблеми. Проблема розвитку мовно-комунікативних умінь здобувачів початкової освіти набуває особливої актуальності в умовах модернізації сучасної української мовної освіти та переходу до цифрового освітнього середовища. У 4 класі, який є завершальним етапом початкової ланки, учні мають оволодіти базовими вміннями усного й писемного мовлення, навчитися будувати зв'язні висловлювання, адекватно сприймати інформацію, аналізувати мовні явища та застосовувати їх у власній комунікативній діяльності. Проте традиційні методи і прийоми навчання, які ґрунтуються переважно на репродуктивних формах роботи, не завжди відповідають потребам сучасних дітей, які щоденно взаємодіють із цифровими технологіями й мають сформовані навички роботи з електронним контентом.

Сучасні випускники початкової школи відзначаються високим рівнем візуального сприйняття, коротким циклом концентрації уваги, потребою в динамічності та емоційній насиченості навчального матеріалу. Це зумовлює необхідність зміни підходів до розвитку мовлення школярів, упровадження нових засобів навчання української мови, які здатні підвищити рівень зацікавленості учнів, активізувати їхню мовленнєву діяльність та створити сприятливі умови для формування комунікативної компетентності. На нашу думку, одним із таких засобів є цифрові освітні ресурси, що забезпечують інтерактивність, мультимедійність, можливість індивідуальної траєкторії навчання і швидкого зворотного зв'язку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблему розвитку мовлення молодших школярів досліджували Л. Виготський, О. Савченко, М. Вашуленко, Н. Гавриш. У їхніх наукових працях визначено психологічні основи формування зв'язного мовлення та мовленнєвих умінь учнів початкової школи.

Питання щодо цифровізації освіти, упровадження цифрових ресурсів та мультимедійних технологій в освітній процес розкрито у працях О. Спіріна, М. Жалдака, Л. Коношевського. Науковці акцентують увагу на необхідності створення сучасного освітнього середовища, що сприяє активізації пізнавальної діяльності учнів на уроці.

Окремі аспекти використання інтерактивних методів навчання, зокрема цифрових платформ, досліджували О. Пометун, І. Бабенко, Н. Морзе, які доводять їхню ефективність для розвитку мислення, мовлення та комунікативної компетентності учнів.

Попри наявність значної кількості наукових розвідок, недостатньо досліджено специфіку розвитку мовно-комунікативних умінь учнів 4 класу саме за допомогою цифрових освітніх ресурсів, їх вплив на результативність навчання мови і мовлення, мотивацію та якість мовленнєвої діяльності.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значну увагу дослідників до розвитку мовлення школярів та використання цифрових технологій у початковій школі, у сучасній педагогічній теорії та практиці залишаються аспекти, що потребують подальшого опрацювання. Передусім невирішеним залишається питання щодо систематизації цифрових освітніх ресурсів, які доцільно застосовувати з метою розвитку мовно-комунікативних умінь учнів 4 класу, оскільки в наукових працях зазвичай подано загальний огляд ІКТ або окремих сервісів, без чіткого методичного обґрунтування їх ефективності для формування вмінь і навичок усного й писемного мовлення. У практиці початкової школи цифрові інструменти часто використовуються фрагментарно, як елемент зацікавлення, а не як цілісна система навчальних дій, що дозволяє забезпечити поступове формування мовно-комунікативної компетентності [10, с. 210].

Існує також проблема недостатньої кількості методичних розробок, у яких би описувалися конкретні технологічні маршрути роботи з учнями 4 класу, орієнтовані на формування вмінь структурувати висловлювання, розвиток уміння добирати мовні засоби відповідно до комунікативної ситуації, на вдосконалення навичок аудіювання, говоріння, читання та письма в цифровому середовищі. Зокрема, не визначено, які типи інтерактивних вправ найбільш продуктивні для опанування учнями логіко-композиційної організації тексту, що саме забезпечує цифровий ресурс: мотивацію, зручність тренування, індивідуалізацію чи реальне зростання рівня мовленнєвої підготовки здобувачів початкової освіти.

Потребує уточнення й питання щодо педагогічних умов ефективної інтеграції цифрових ресурсів у навчання української мови випускників початкової школи. У науковій літературі з проблеми дослідження недостатньо описано, які форми організації роботи – індивідуальна, парна, групова чи колективна – є оптимальними для розвитку комунікативної діяльності в цифровому середовищі, як забезпечити поєднання онлайн- і офлайн-діяльності, як уникнути перевантаження учнів інформацією та зберегти баланс між традиційними й цифровими методами навчання. Проблемним також залишається питання щодо формування цифрової грамотності учнів і вчителів початкових класів, адже без відповідних умінь і навичок використання інтерактивних ресурсів не може бути повноцінним.

Окремої уваги потребує розроблення чітких критеріїв і методів оцінювання рівня сформованості мовно-комунікативних умінь у цифровому освітньому середовищі. Наразі відсутні інструменти, що дозволяють об'єктивно вимірювати, наскільки цифрові ресурси впливають на якість мовлення, що саме

покращується – словниковий запас, граматична правильність, зв'язність тексту, уміння вести діалог чи здатність створювати письмові роботи [5, с. 180].

Таким чином, актуальність подальшого дослідження зумовлена потребою в розробленні цілісної організаційно-методичної системи формування мовно-комунікативних умінь учнів 4 класу засобами цифрових освітніх ресурсів, визначенні ефективних інноваційних технологій, створенні сучасного навчального контенту та методичного інструментарію, який забезпечить підвищення результативності навчання української мови та розвиток комунікативної компетентності здобувачів початкової освіти.

Мета статті. Метою статті є теоретичне обґрунтування та практичне визначення організаційно-методичних основ розвитку мовно-комунікативних умінь учнів 4 класу засобами цифрових освітніх ресурсів, аналіз їхнього потенціалу у формуванні вмінь і навичок усного й писемного мовлення школярів, а також окреслення педагогічних умов, технологій і підходів, що забезпечують ефективне використання цифрового освітнього середовища для підвищення якості мовно-комунікативної підготовки учнів початкової школи.

Виклад основного матеріалу дослідження. Формування мовно-комунікативних умінь учнів 4 класу в умовах цифровізації сучасної школи – це складний процес, що передбачає поєднання традиційних методик з інноваційними цифровими технологіями. У четвертому класі завершуються ключові етапи становлення початкових мовних і комунікативних умінь та навичок, тому надзвичайно важливо створити для учнів умови для систематичного вдосконалення як усного, так і писемного мовлення. Саме в цей віковий період діти переходять від базових форм роботи зі словом і реченням до свідомого створення зв'язних висловлювань, аналізу текстів різних жанрів, побудови діалогів і усвідомлення власних комунікативних дій.

Зазначимо, що у цифровому освітньому середовищі ці процеси набувають нової якості, адже цифрові інструменти значно розширюють можливості традиційного уроку української мови, роблячи його більш динамічним, інтерактивним і мотивуючим для сучасних учнів [1, с. 256].

Застосування цифрових технологій дозволяє організовувати навчальну діяльність так, щоб учні не просто сприймали інформацію, а активно взаємодіяли з нею. За умови продуманої методичної інтеграції цифрові ресурси є не доповненням до уроку української мови, а важливим засобом розвитку мовлення учнів початкових класів: вони забезпечують наочність, посилюють емоційне сприйняття матеріалу, дають змогу урізноманітнити форми діяльності, організовувати індивідуальну та групову взаємодію, забезпечувати зворотний зв'язок і самоконтроль.

Важливою передумовою розвитку мовно-комунікативних умінь є формування здатності слухати та розуміти висловлювання. У цифровому середовищі вміння і навички аудіювання розвиваються за допомогою інтерактивного аудіо, онлайн-казок, подкастів, озвучених текстів та спеціальних звукових тренажерів.

На відміну від читання вголос, аудіювання в цифровому форматі дає можливість учням не лише сприйняти інформацію, а й повертатися до фрагментів, які залишилися незрозумілими, аналізувати інтонаційну виразність, темп і логічні наголоси. Це сприяє становленню вмінь і навичок уважного слухання, усвідомленого сприйняття тексту та його аналізу [6, с. 268].

Особливе місце в цифровому середовищі займає розвиток умінь і навичок читання та розуміння прочитаного на уроках української мови. Електронні тексти, особливо інтерактивні книги та освітні платформи, дають змогу поєднувати текстове наповнення з ілюстраціями, коментарями, словниковими вставками, завданнями на розуміння змісту, які пропонуються одразу після фрагмента тексту. Завдяки цьому учень не просто читає, а активно взаємодіє з текстом, що сприяє глибшому розумінню й розвитку критичного мислення. Застосування цифрових ресурсів дозволяє використовувати адаптивні системи, які автоматично добирають тексти, ураховуючи рівень читача, – це важливо в класах із різним рівнем мовної і комунікативної підготовки.

Розвиток усного мовлення учнів початкових класів в умовах застосування цифрових ресурсів охоплює різні форми: усні перекази відеосюжетів, коментування ілюстрацій, участь в інтерактивних дискусіях, створення аудіозаписів і відеовиступів. Усі ці форми роботи дають змогу учням практикувати монологічне та діалогічне мовлення в умовах, максимально наближених до реальних комунікативних ситуацій. Діти навчаються логічно формулювати думки, добирати мовні засоби, контролювати інтонацію, темп мовлення, уживати мовні формули ввічливості, застосовувати засоби мовної виразності. Відеозаписи власних виступів у цифровому форматі дають дитині змогу переосмислити свою роботу, помітити власні недоліки й успіхи, удосконалити мовлення [8, с. 284]. Застосування цифрових ресурсів сприяє розвитку писемного мовлення школярів, яке у четвертому класі потребує особливої уваги, адже саме цей компонент мовно-комунікативної підготовки є одним із найскладніших. Учні можуть створювати власні тексти в цифрових документах – це дозволяє багаторазове редагування, використання підказок, словників, коментарів учителя. Робота в Google Docs чи подібних інструментах розвиває навичку планування тексту, його структурування, формулювання вступу й висновку, уникнення повторів, добору адекватних мовних засобів. Використання завдань у цифрових мовних тренажерах сприяє відпрацюванню орфографії та пунктуації – це фундамент грамотного письма.

Цифрове освітнє середовище має значний потенціал для збагачення словникового запасу здобувачів початкової освіти. Інтерактивні вправи, а саме: добір синонімів, складання словосполучень, робота з тематичними картками, вправи на визначення значення слова, взаємозв'язки між словами – розширюють словниковий запас учнів. Словникові ігри, кросворди, асоціативні карти, інтерактивні лабіринти підвищують мотивацію, і робота зі словом стає цікавою та доступною [11, с. 176].

Надзвичайно важливим складником мовно-комунікативного розвитку школярів на уроках української мови є формування в учнів умінь створювати цілісні, логічно завершені висловлення. У цифровому середовищі цей процес стає більш доступним завдяки використанню візуальних опор: зображень, сюжетних картин, тематичних відео, логічних схем, інтерактивних карт. Учні можуть складати оповідання за цифровими серіями картинок, створювати власні історії за ключовими словами, писати тексти з підтримкою графічних організаторів. Така робота сприяє формуванню логічного мислення та вміння будувати структуру тексту.

На нашу думку, цифрове середовище активізує діалогічне мовлення учнів початкових класів. Використання інтерактивних дошок та онлайн-обговорень дозволяє організовувати діалоги між учнями, що розвиває не лише мовні, а й соціально-комунікативні вміння і навички. Учні навчаються ставити запитання, слухати відповіді, реагувати на думку співрозмовника, узгоджувати позиції. У цифрових чатах та дискусіях вони тренують мовну ввічливість та культуру спілкування [13, с. 240].

Окремої уваги заслуговує вплив цифрових освітніх ресурсів на розвиток критичного мислення випускників початкової школи на уроках української мови. Під час аналізу інформації, зіставлення різних поглядів, інтерпретації цифрових матеріалів учні навчаються робити висновки, аргументувати власну позицію, бачити причинно-наслідкові зв'язки, виявляти помилки. Рекомендуємо вчителям застосовувати цифрові тексти різних рівнів складності інформації, що стимулює глибше осмислення учнями сутності мовних явищ.

Індивідуалізація навчання є ще однією перевагою цифрових засобів. Кожен учень може працювати у власному темпі, обирати зручну форму виконання завдань, отримувати підтримку відповідно до власних потреб. Цифрові системи дають змогу відслідковувати прогрес кожного школяра, аналізувати його сильні та слабкі сторони, коригувати навчальну траєкторію.

Зазначимо, що виконання цифрових завдань часто супроводжується самооцінюванням, взаємооцінюванням, аналізом власної діяльності, що сприяє розвитку відповідальності та самостійності учнів.

Отже, цифрові освітні ресурси мають значний потенціал для розвитку мовно-комунікативних умінь учнів 4 класу. Їх доцільне педагогічне використання дає змогу створити інноваційне освітнє середовище, у якому мовленнєва діяльність набуває динамічного, творчого, інтерактивного характеру. Цифрове середовище не лише покращує якість засвоєння мовних знань і формування вмінь, а й стимулює розвиток критичного мислення, мотивації та позитивного ставлення до навчання української мови [3, с. 224].

У сучасних умовах цифрового розвитку суспільства важливим завданням початкової освіти є створення оптимального освітнього середовища, у якому учень мав би змогу застосовувати отримані мовні знання в різних видах мовленнєвої діяльності. На нашу думку, саме цифрове середовище дає змогу

організувати багатокомпонентну мовленнєву практику, що передбачає одночасну роботу зі звуковою, графічною та візуальною інформацією. Важливо враховувати, що учні 4 класу перебувають у сенситивному періоді розвитку мовленнєвих функцій, коли значний вплив має емоційне забарвлення навчального матеріалу, можливість самостійного вибору та індивідуального темпу. Використання цифрових освітніх ресурсів дозволяє одночасно активізувати кілька каналів сприйняття інформації – слуховий, зоровий, моторний – і таким чином суттєво підсилює інтенсивність мовного і комунікативного розвитку [2, с. 320].

Особливо важливо те, що цифрові засоби дають можливість реалізувати природну потребу дітей у грі. Гейміфікація навчання стала ефективною методичною стратегією: ігрові інтерактивні вправи, цифрові квести, змагання, вікторини, сценарії з підказками та винагородами містять елемент змагання або співпраці, що стимулює комунікативну активність учнів. Діти, виконуючи завдання в ігровій формі, не відчують навчального тиску, тому легше включаються в мовленнєву діяльність, у них формуються вміння зіставляти, порівнювати, описувати, узагальнювати, міркувати. Саме гра в цифровому форматі створює необхідні умови для розвитку діалогічного мовлення, адже учні спілкуються між собою, обговорюють стратегії, формулюють завдання, презентують результати [12, с. 204].

Значна роль цифрових освітніх ресурсів і у формуванні вмінь і навичок роботи з текстом. Учні можуть працювати зі структурованими електронними текстами, у яких виділені ключові слова, подані запитання до змісту, містяться завдання на встановлення логічних зв'язків. Робота з такими навчальними матеріалами сприяє розвитку вмінь розуміти структуру тексту, виділяти його частини, визначати головну думку. Поетапне тренування із застосуванням цифрових платформ дозволяє учням навчитися прогнозувати зміст тексту, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, формулювати висновки. Це сприяє підвищенню якості усвідомленого читання – одного з найважливіших компонентів комунікативної компетентності.

Розвиток писемного мовлення також значно підсилюється завдяки застосуванню цифрових інструментів. Створення електронних текстів стимулює учнів до уважнішого ставлення до власного письма, оскільки цифровий формат дозволяє легко виправляти помилки, редагувати структуру тексту, змінювати мовні конструкції. Електронний документ, який учень може вдосконалювати багаторазово, формує усвідомлене ставлення до мовного самовираження. Учні поступово починають розуміти, що робота над текстом – це не одноразовий акт, а процес, який передбачає аналіз, редагування, перегляд, пошук кращих мовних рішень. Цей компонент важливий для розвитку критичного ставлення до власної мовленнєвої діяльності [14, с. 192].

Зауважимо, що у цифровому середовищі особливе місце займає візуальна підтримка. Освітні платформи дозволяють ілюструвати мовні явища за

допомогою схем, діаграм, інфографіки, анімацій. Таке подання навчального матеріалу є природнішим для учнів початкових класів і дозволяє скоротити шлях від конкретного зорового образу до словесного опису. Саме візуально опосередковане мовлення допомагає учням поступово переходити до абстрактнішого рівня формулювання думок [4, с. 312].

Цифрове середовище також сприяє розвитку в учнів соціальних аспектів комунікації. Робота в групових документах або на спільних інтерактивних дошках сприяє формуванню вмінь і навичок взаємодії, здатності домовлятися, слухати інших, толерантно виражати власну позицію і ввічливо висловлюватися і спілкуватися. Такі форми діяльності допомагають учням опанувати базові правила комунікативної етики, яка є важливим складником комунікативної компетентності.

Важливим аспектом застосування цифрових освітніх ресурсів є формування вмінь і навичок мультимодальної комунікації. У сучасному інформаційному суспільстві людина все частіше взаємодіє з текстами, які містять не тільки словесну, а й візуальну, графічну й аудіальну інформацію. Тому учні 4 класу мають навчитися працювати з такими матеріалами: розуміти їхню структуру, інтерпретувати різні типи інформації, поєднувати в одному висловленні текст, зображення, звук. Створення цифрових книжок, презентацій, коміксів, відеороликів дає можливість школярам розвивати різні види комунікативних умінь [15, с. 160].

Не менш значущим є вплив цифрових освітніх платформ на розвиток дослідницьких умінь і навичок. Діти можуть шукати інформацію в безпечному цифровому середовищі, порівнювати отримані дані, формулювати висновки, презентувати результати як короткі повідомлення або мініпроекти. Така діяльність сприяє розвитку дослідницької компетентності здобувачів початкової освіти, формуванню вміння ставити запитання, шукати відповіді, знаходити зв'язки між явищами.

Педагогічна практика показує, що застосування цифрових ресурсів у роботі над мовленням сприяє формуванню позитивної мотивації до навчання української мови. Учні відчують успіх завдяки зручним формам подачі навчального матеріалу, швидкому зворотному зв'язку, можливості працювати у власному темпі.

Це підсилює емоційний складник мовленнєвої діяльності, зменшує страх помилки та сприяє формуванню внутрішньої мотивації.

Цифрові освітні ресурси дають змогу забезпечити диференціацію та індивідуалізацію навчання на уроках української мови. Учитель може пропонувати окремі мовно-комунікативні завдання залежно від рівня мовленнєвої підготовки учня – це особливо важливо в класах із різнорівневими групами дітей. Цифрові платформи дозволяють учням рухатися за власними траєкторіями, виконувати додаткові завдання або багаторазово повторювати навчальний матеріал [9, с. 198].

Зазначимо, що важливим фактором є і безпечне використання цифрових ресурсів в освітньому процесі початкової школи. Учитель має організовувати мовленнєву діяльність так, щоб цифрове середовище не переважувало дитину, щоб зберігався баланс між екранною діяльністю та традиційними формами. На нашу думку, раціональне поєднання цифрових вправ і завдань у робочих зошитах забезпечує оптимальний розвиток мовно-комунікативних умінь і навичок здобувачів початкової освіти.

У процесі формування мовно-комунікативних умінь учнів у цифровому середовищі відбувається також і розвиток рефлексивних здібностей школярів. Учні аналізують власні успіхи, визначають труднощі, формулюють цілі на майбутнє. Такий підхід створює умови для розвитку усвідомленої мовленнєвої діяльності [7, с. 256].

Підсумовуючи, можна стверджувати, що цифрові освітні ресурси не просто доповнюють традиційне навчання, а створюють нові умови для розвитку мовлення учнів і формування в них мовно-комунікативних умінь і навичок. Вони дають змогу поєднувати різні форми мовленнєвої діяльності, сприяють розвитку творчого мислення, забезпечують індивідуалізацію та високий рівень мотивації. Їх інтеграція в освітній процес у 4 класі дозволяє підвищити якість сформованих мовно-комунікативних умінь і забезпечити успішну адаптацію учнів до подальшого навчання української мови в середній і старшій ланках освіти.

Висновки. Розвиток мовно-комунікативних умінь учнів 4 класу засобами цифрових освітніх ресурсів є важливим напрямом удосконалення сучасної початкової мовної освіти, що відповідає потребам інформаційного суспільства та особливостям сучасних школярів. Цифровізація навчального процесу суттєво змінює підходи до організації мовленнєвої діяльності, створюючи нові можливості для формування навичок слухання, говоріння, читання й письма на якісно іншому рівні.

Результати дослідження дають змогу стверджувати, що цифрове середовище, за умови його доцільного впровадження, сприяє підвищенню ефективності засвоєння мовного матеріалу, розвитку творчості дітей, активного залучення учнів до комунікативної діяльності та формуванню позитивної навчальної мотивації.

Цифрові освітні ресурси дозволяють забезпечити мультимодальність навчальної діяльності, що відповідає природним психофізіологічним особливостям дітей молодшого шкільного віку. Використання інтерактивних вправ, відео- й аудіоматеріалів, електронних текстів, мовних тренажерів, онлайн-платформ і цифрових інструментів сприяє активізації пізнавально-мовленнєвої діяльності, розвитку здатності працювати з різними видами інформації, удосконаленню вмінь будувати зв'язні висловлювання. У процесі цифрової мовленнєвої діяльності учні набувають умінь і навичок із самоконтролю, рефлексії, редагування власних текстів, використання мовних засобів відповідно до комунікативної мети.

Література:

1. Бондаренко З. В. Методика навчання української мови в початковій школі. Київ: Літера ЛТД, 2020. 256 с.
2. Вашуленко М. С., Дубовик С. Г. Українська мова. Методика навчання в початкових класах. Київ : Освіта, 2019. 320 с.
3. Гавриш Н. В. Розвиток мовлення молодших школярів: теорія і практика. Харків: Основа, 2021. 224 с.
4. Жалдак М. І. Інформаційно-комунікаційні технології в навчанні: сучасні підходи. Київ: Педагогічна думка, 2018. 312 с.
5. Коношевський Л. Л. Використання цифрових освітніх ресурсів у початковій школі. Київ: Генеза, 2020. 180 с.
6. Морзе Н. В., Барна О. В. Цифрова компетентність учителя початкової школи: методичні засади формування. Київ : КНЕУ, 2021. 268 с.
7. Савченко О. Я. Дидактика початкової школи: сучасні інноваційні підходи. Київ: А.С.К., 2019. 256 с.
8. Спірін О. М. Теоретико-методичні засади застосування ІКТ у загальній середній освіті. Київ : Педагогічна думка, 2017. 284 с.
9. Сухомлинська О. В. Педагогічні умови розвитку мовлення молодших школярів. Львів : Світ, 2018. 198 с.
10. Ткаченко Т. В. Формування комунікативної компетентності в учнів початкової школи. Полтава : ПНПУ, 2020. 210 с.
11. Хомич Л. Ф. Методичні основи організації мовленнєвого розвитку учнів. Київ: Освіта України, 2020. 176 с.
12. Черкас О. І. Сучасні цифрові технології в початковій освіті: практичний аспект. Одеса : ПНПУ, 2021. 204 с.
13. Шиян Р. Б. Новітні технології навчання в початковій школі. Тернопіль: Астон, 2019. 240 с.
14. Щербан П. М. Психологія молодшого школяра: розвиток мовлення. Київ: Каравела, 2018. 192 с.
15. Юрченко Т. І. Інтерактивні форми роботи на уроках української мови в початкових класах. Харків : Основа, 2022. 160 с.

References:

1. Bondarenko, Z. V. (2020). *Metodyka navchannia ukrainskoi movy v pochatkovii shkoli* [Methodology of teaching the Ukrainian language in primary school]. Kyiv: Litera LTD [in Ukrainian].
2. Vashulenko, M. S., & Dubovyk, S. H. (2019). *Ukrainska mova. Metodyka navchannia v pochatkovykh klasakh* [Ukrainian language. Methodology of teaching in primary school]. Kyiv: Osvita [in Ukrainian].
3. Havrysh, N. V. (2021). *Rozvytok movlennia molodshykh shkoliariv: teoriia i praktyka* [Speech development of younger schoolchildren: theory and practice]. Kharkiv: Osnova [in Ukr].
4. Zhaldak, M. I. (2018). *Informatsiino-komunikatsiini tekhnolohii v navchanni: suchasni pidkhody* [Information and communication technologies in education: modern approaches]. Kyiv: Pedagogichna dumka [in Ukrainian].
5. Konoshevskiy, L. L. (2020). *Vykorystannia tsyfrovyykh osvitnikh resursiv u pochatkovii shkoli* [Use of digital educational resources in primary school]. Kyiv: Heneza [in Ukrainian].
6. Morze, N. V., & Barna, O. V. (2021). *Tsyfrova kompetentnist uchytelia pochatkovoi shkoly: metodychni zasady formuvannia* [Digital competence of a primary school teacher: methodological foundations of formation]. Kyiv: KNEU [in Ukrainian].

7. Savchenko, O. Ya. (2019). *Dydaktyka pochatkovoї shkoly: suchasni innovatsiini pidkhody* [Didactics of primary school: modern innovative approaches]. Kyiv: A.S.K. [in Ukrainian].
8. Spirin, O. M. (2017). *Teoretyko-metodychni zasady zastosuvannia IKT u zahalnoi serednii osviti* [Theoretical and methodological principles of ICT use in general secondary education]. Kyiv: Pedahohichna dumka [in Ukrainian].
9. Sukhomlynska, O. V. (2018). *Pedahohichni umovy rozvytku movlennia molodshykh shkoliariv* [Pedagogical conditions for speech development of younger schoolchildren]. Lviv: Svit [in Ukrainian].
10. Tkachenko, T. V. (2020). *Formuvannia komunikatyvnoi kompetentnosti v uchniv pochatkovoї shkoly* [Formation of communicative competence in primary school students]. Poltava: PNPu [in Ukrainian].
11. Khomych, L. F. (2020). *Metodychni osnovy orhanizatsii movlennievoho rozvytku uchniv* [Methodological foundations of organizing students' speech development]. Kyiv: Osvita Ukrainy [in Ukrainian].
12. Cherkas, O. I. (2021). *Suchasni tsyfrovi tekhnolohii v pochatkovii osviti: praktychnyi aspekt* [Modern digital technologies in primary education: practical aspect]. Odesa: PNPu [in Ukrainian].
13. Shyian, R. B. (2019). *Novitni tekhnolohii navchannia v pochatkovii shkoli* [Latest teaching technologies in primary school]. Ternopil: Aston [in Ukrainian].
14. Shcherban, P. M. (2018). *Psykholohiia molodshoho shkoliara: rozvytok movlennia* [Psychology of a younger schoolchild: speech development]. Kyiv: Karavela [in Ukrainian].
15. Yurchenko, T. I. (2022). *Interaktyvni formy roboty na urokakh ukrainskoi movy v pochatkovykh klasakh* [Interactive forms of work in Ukrainian language lessons in primary school]. Kharkiv: Osnova [in Ukrainian].